

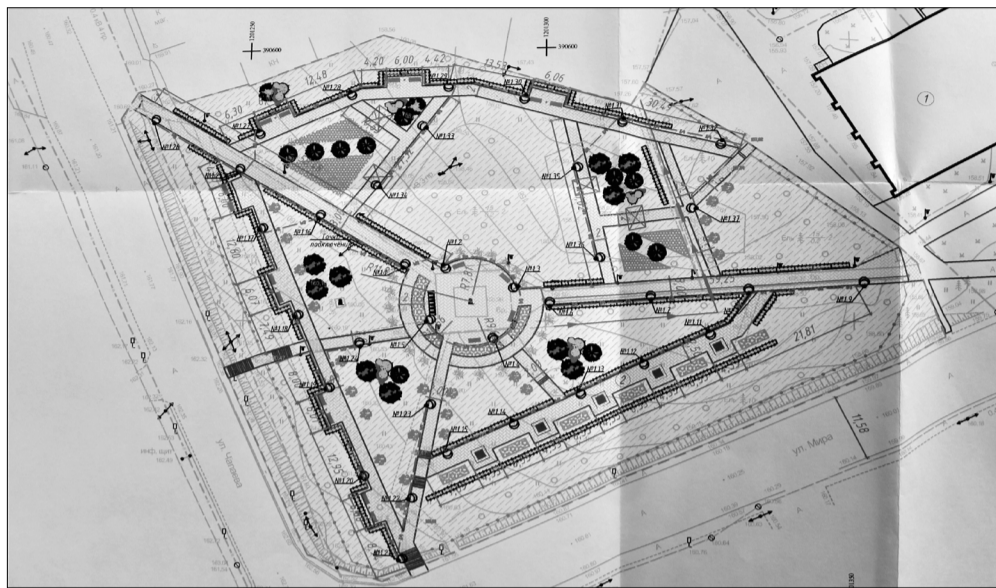

Пирён малашлăх. Наци проекчĕсем

Муркашсен юратнă вырăнĕ пулĕ

Парки тĕп сүл.

Парк эскизĕ.

ЖИЛЬЕ
И ГОРОДСКАЯ СРЕДА

НАЦИОНАЛЬНЫЕ
ПРОЕКТЫ
РОССИИ

**Муркаш районĕ актив-
лă хутшăнакан наци про-
екчĕсенчен пĕри – «Жилье
и городская среда» про-
ект. Муркашри Сĕнтерĕ
паркĕнчи ĕссем шăпах ун
шайĕнче пурнăсланакан
«Формирование комфорт-
ной городской среды» фе-
дерацци проекчĕпе пулса
пыраççĕ.**

Икĕ сүла палăртнă пысăк ĕсе – парк ре-
конструкцине туса ирттерме пурĕ 13 милли-
он та 600 пин тенкĕ ытларах уйăрма пăхнă.
Вăл шутран пĕрремĕш тапхăрти ĕссене пур-
нăслама – 8 миллион тенкĕ майлă.

Проекта смета документацийĕ тăрăх,
Сĕнтерĕ паркне сĕнетесси икĕ тапхăрпа
пурнăсланмалла. Халĕ шăпах пĕрремĕш та-
пхăрти ĕссем пыраççĕ. Муркаш ял тăрăхĕн
пуçлăхĕ Андрей Мясников хальхи вăхăта ку
тапхăрта тума палăртнă ĕссен 80 процентне
пурнăсланине пĕлтерчĕ.

Пĕрремĕш тапхăрта сĕр ĕссене пур-
нăсласа паркне унчен пулнă сүлсене, архи-
тектура формисене пăсассине, сĕнĕ сүлсем
тăвассине, ларса канмалли вырăнсем, бе-
седка йĕркелессине, сўп-сап валли урнăсем
лартассине пăхса хунă.

Ėссене «Наследие» наукапа производство
предприятийĕ» пĕрлешĕ туса пырат. Халь-
хи вăхăтра строительсем паркне монумента
сĕнетессипе ĕслесçĕ, ун таврашне йĕркене
кĕртеççĕ. Ку таранчен тунă ĕссем палăк та-
вра клумбăсем валли вырăнсем уйăрса хăвар-
нине те кăтартса параççĕ.

Парки симĕс чăрăшсем хайсен вырăнĕн-
чех. Сĕнетнĕ тĕп сүлĕн икĕ енĕпе ўсекени-
сем уйăрамах чаплăн кураççĕ. Вĕсем пур-
тан сүлĕ те илемлĕрех.

Хăш-пĕр сĕрте брусчатка сарса пĕтермен
вырăнсем пур. Ку ĕсе пурнăслакансем те
пурчĕ паркне. Парка строительство мате-

Строительсем паркне палăк таврашĕнчи ĕссене пурнăслаççĕ.

риалĕсене турттатса кĕрекен сүла вара, Ча-
паев урамне илсе тухаканнине, чăн кайран
сарассине пĕлтерчĕ.

Сапла паркне пĕрремĕш тапхăрта тума
палăртнă ĕссенчен ларса канмалли сак-
сем, урнăсем вырнаçтарасси тата беседка
тăвасси юлат. Çак ĕссене пурнăсласи са-
маях кая юлчĕ. Контракта палăртнă тăрăх,
планпа пăхса хунă пур ĕсе те ашă хĕвеллĕ
кунсенчех вĕслемелле пулнă. Анчах ытти
хăш-пĕр объектне пекех, шел пулин те, кун-
та та подряд тата субподряд организаций-
ĕсем пăтармаçсем туса панă. Çавна пула
муркашсем паркне саксем сине халĕ те
ларса канаймаççĕ, унта уçалса сўреймеççĕ.
Халĕ ĕслекен строительсен те сивĕ те юр-
лă-сумăрлă çанталăка пăхмасăрах тимлеме
тивĕт.

Ял тăрăхĕн пуçлăхĕ паркне ĕссене пур-
нăсланă вăхăтра тупса палăртнă ситмен-
лĕхсене пĕтерсе пыма подрядчика тăватă
хутчен предписани панине пĕлтерчĕ. Ėссен
пахалăхне «Анвар» стройконтроль организаци-
йĕ тĕрĕсленĕ. Пĕр хутчен вара çав пăтар-
махсене пĕтерме тесе ĕсе чарса лартмах
тивнĕ.

Ял тăрăхĕн администрацийĕнче анал-
тарнă тăрăх, хăтлăх ыйтăвĕсене татса пама
проектта смета документацийĕ тăрăх ĕссен
пĕтĕмĕшле хакĕ темĕнле сумма пулсан та,
сўлталăка 8 миллион тенкĕрен ытла уйăрса
памаççĕ. Ку норматив ĕссене мĕншĕн икĕ та-

пăра уйăрнине аналтарат.

Андрей Мясников «Наследие» НПП»
пĕрлешĕпе тунă контракт кăçалхи декабрь
вĕçĕчен пулнине, ĕссене вĕслеме палăрт-
нă вăхăт вара чăнах та иртсе кайнине ка-
ларĕ. Халĕ подрядчикан пĕрремĕш тапхăрпа
палăртнă пур ĕсе те ноябрьте вĕслемелле.
Пĕрлешĕ ертÛлĕхĕ кун пирки нумаях пул-
масть республикан Строительство министр-
ствинче иртнĕ канашлур та палăртнă.

Сапах та район администрацийĕ сак ый-
тăва вăхăтра пысăкрах тимлĕх уйăрнă пул-
сан, ял тăрăхĕн администрацийĕ те ыйтăва
сирĕпрех контрольте тытнă пулсан, ĕссем па-
янхи кун ситиччен тăсăлмĕчĕс пулĕ.

Паркне ку таранчен тунă ĕссене пăхса
çаврăннă май, çак вырăна сĕнетессипе сĕр
ĕсе чылай пурнăслама тивни кураман. Ял
тăрăхĕн пуçлăхĕ Андрей Мясников каланă
тăрăх, паркне чи сўллĕ вырăн чи аяллинчен
3 метр сўллĕрех пулнă. Çак тайлама май пур
таран тўрлетме тăрăшнă: пасар енчи сĕре
акă 1 метр сўрă майлаха хăпарнă. Паркне
сĕнĕ сүлсем те малтанхи сүлсен шайĕн-
чен сўллĕрех. Эрешлесе хунă тĕрлĕ тĕслĕ
брусчатка сүл тăрăх утма вара çав тери
сăмăл. Сүлĕсем те малтанхинчен нумайрах,
вĕсем парка темиçе кану вырăнне уйăраççĕ.
Апла пулсан кашни сун хайне меллĕ кану
вырăнне суйласа илме пултарĕ.

Унченхи парка пулассипе танлаштарас
пулсан, чăнах та, вăл мĕскĕнĕн кураманчĕ

темелле. Кунти палăк та, пăтарсене халал-
ланă монумент та чаплăрах та манаçлăрах
паркне тивĕслĕн туйăнатчĕ.

«Реконструкци ĕсне Тăван сĕршыван Аслă
вăрçинче пуç хунисене халалласа, вĕсен
астăвăмне тивĕслĕ парк тăвас тесе йĕрке-
лерĕмĕр те ĕнтĕ. Ėсе ахальтен сĕнетнĕ парк
кана пултăр тесе тытăнман эфир, пăтарсене
тивĕслĕ парк пултăр тесе тытăннă. Муркаш
сунисем те хăтлă, чаплă паркне канма
тивĕслĕ тесе шутлатăп элĕ», – пĕлтерчĕ хай-
ĕн шухăшне Андрей Мясников.

Ėссен икĕмĕш тапхăрне кăçалах
тытăнаççĕ-мĕн. Андрей Мясников каланă
тăрăх, икĕмĕш тапхăрта тума палăрт-
нă ĕссене пурнăслакан палăртма ситес
вăхăтра аукцион пĕлтерĕç.

Икĕмĕш тапхăрта çак ĕссене пурнăсла-
ма пăхнă: парк тавра карта тытаççĕ, парка
сўтатса тăрассине йĕркелеççĕ тата илемлĕ
йывăç-тĕмсем лартаççĕ.

Паркне эскизĕ сине пăхсан, дизайнер мĕн
палăртнă савă пĕтĕмпех пурнăçа кĕрсе пыни
кураман. Сĕнтерĕ паркĕ чăнах та илемлĕ
пулмалла. Муркашсен юратнă кану вырăнĕ
çакă пулĕ те.

**Проект Чăваш Республикин Цифра
аталанăвĕпе информаци политикин
тата массăллă коммуникацисен мини-
стерстви пулăшнипе пурнăçланать.**